

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 59 0 Пс 024980 22 Рев
Бања Лука, 1.9.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Биљане Томић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља В. д.о.о. В., кога заступа Д.Г., адвокат из Б., против туженог Л. д.о.о. Т., кога заступа директор М.Л., ради закупнине, вриједност спора 27.850,48 КМ и по противтужби туженог – противтужитеља Л. д.о.о. Т., против тужитеља - противтуженог В. д.о.о. В., ради исплате противвриједности покретних ствари, вриједност спора 200.670,97 КМ, одлучујући о ревизији туженог – противтужитеља против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 59 0 Пс 024980 21 Пж 2 од 29.3.2022. године, на сједници одржаној 1.9.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Захтјев тужитеља- противтуженог В. д.о.о. В. за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бијељини број 59 0 Пс 024980 20 Пс 2 од 11.8.2021. године, одбијен је противтужбени захтјев туженог - противтужитеља Л. д.о.о. Т. (даље: тужени) да се обавезе тужитељ - противтужени В. д.о.о. В. (даље: тужитељ), да му на име покретних ствари исплати износ од 200.670,97 КМ, са законском затезном каматом од 25.3.2011. године до исплате и захтјев за накнаду трошкова поступка и обавезан је тужени да тужитељу накнади трошкове поступка у износу од 9.823,55 КМ.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 59 0 Пс 024980 21 Пж 2 од 29.3.2022. године, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена и одбијени су захтјеви тужитеља и туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Тужени ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи тако, да се првостепена пресуда преиначи и противтужбени захтјев усвоји, уз накнаду трошкова састава ревизије или укине и предмет врати на поновно суђење.

Тужитељ у одговору на ревизију предлаже да се иста одбије као неоснована и да се обавезе тужени да му накнади трошкове састава одговора на ревизију у износу од 1.050,00 КМ.

Ревизија није основана.

Тужени противтужбеним захтјевом тражи исплату износа од 200.670,97 КМ са каматом, на име противвриједности покретних ствари и накнаду трошкова поступка.

Расправљајући о противтужбеном захтјеву туженог првостепени суд је утврдио: да је тужитељ на основу уговора о закупу од 27.9.2009. године, закљученог са туженим издао туженом у закуп изложбено продајни магацински и канцеларијски простор, површине 1240 м² и ограђено двориште, површине 1500 м² на период од двије године почев од 5.8.2009. године; да је уговорена закупнина у износу 6.500,00 КМ, која са порезом на додатну врједност износи 7.605,00 КМ; да је према налазу финансијског вјештака С.Р., код тужитеља након престанка кориштења закупљеног пословног простора од стране туженог, остало робе туженог која се и сада ту налази у врједности - различито исказаној у евиденцијама парничних странака, те да је према књиговодственом стању и финансијској картици туженог врједност исте 171.513,65 КМ (без пореза на додатну врједност), а да се према попису извршеном од стране комисије тужитеља, на лагеру складишта туженог „налазило и налази“ сваке пописне године 3061,70 м² плочица, врједности 82.391,57 КМ; да је пресудом Окружног суда у Бијељини број 59 0 Пс 024980 19 Пж од 13.3.2020. године, по тужби тужитеља – противтуженог, против туженог - противтужитеља утврђено, да је тужени дужан платити тужитељу уговорену закупнину у износу од 27.850,00 КМ, са законском затезном каматом (за период септембар - децембар 2010. године), а одбијен је захтјев за исплату накнаде за простор заузет робом туженог; да је у поступку који је претходио доношењу наведене пресуде тужени у одговору на тужбу поднио противтужбу којом је тражио предају у посјед покретних ствари које се налазе на овјереној лагер листи туженог, те палетар ручни марке С., два канцеларијска стола и мердевине, ближе означене у том захтјеву, а да је захтјевом од 3.11.2014. године преиначио противтужбу тако што је поставио захтјев за исплату противвриједности „уништених плочица“; да је тако постављени противтужбени захтјев туженог одбијен наведеном првостепеном пресудом од 1.11.2019. године, која је у односном дијелу укинута напријед означеном другостепеном пресудом, након чега је тужени уредио захтјев на припремном рочишту од 26.5.2021. године, који је одбијен правоснажном пресудом, чија је правилност предмет испитавања у овом ревизионом поступку.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио, да тужени проведеним доказима није доказао тржишну врједност предметних покретних ствари, за што је било неопходно утврдити које се ствари туженог налазе у објекту тужитеља, а тек онда врједност тих ствари, него је противтужбени захтјев засновао на лагер листи од 25.3.2011. године, те да ни наведени вјештак на темељу доказа у списима предмета није могао установити која се роба туженог налази код тужитеља, и да ни суд, упоредбом података у пописној листи и у лагер листи, није могао утврдити да се ти подаци, барем дјелимично подударају. Из ових разлога и примјеном процесног правила о терету доказивања (члан 7. став 1. Закона о парничном поступку „Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), тужбени захтјев тужитеља је одбио као неоснован.

Другостепени суд је прихватио чињенично утврђење и правне закључке првостепеног суда, па је жалбу туженог одбио и првостепену пресуду потврдио.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита.

У овој парници тужени захтијева да се обавезе тужитељ да му на име покретних ствари исплати износ од 200.670,97 КМ, са каматом и накнаду трошкова поступка. Током поступка наводи, да му тужитељ дугује спорни износ као противвриједност покретних ствари које су након испражњења пословног простора који је био предмет уговора о закупу закљученог са тужитељем, остале у дворишном простору тужитеља (гдје су биле ускладиштене), а захтјев у погледу основа и висине темељи на лагер листи од 25.3.2011. године и на пописним листама од 29.5.2011. и од 31.12.2011. године.

Сагласно одредби члана 127. став 1. Закона о стварним правима („Службени гласник Републике Српске“, број 124/08 до 107/19, даље: ЗСП), да би остварио право на враћање ствари, власник мора доказати да је ствар коју захтијева његова својина и да се ствар налази у државини туженог; власник мора ствар чије враћање тражи описати по њеним особинама или знацима који је разликују од истоврених ствари (став 2. истог члана). Наведена одредба прописује, да се предаја ствари може тражити и досудити, само према ономе ко ствар држи у посједу.

У конкретном случају, међу парничним странкама није спорно да је тужени власник покретних ствари које су биле смјештене у дворишном простору тужитеља, који је (заједно са пословним објектима) био предмет наведеног уговора о закупу. Међутим, с обзиром да се садржај лагер листе туженог, у којој су наведене ствари (по називу, количини, појединачној цијени и по вриједности набројаних ствари) и садржај означених пописних листа туженог, са истим подацима, према налазу поменутог вјештака не подударују (по врсти, обиму и по вриједности), међу странкама је споран обим, врста предметних ствари за које се тражи исплата њихове противвриједности, а тиме и вриједност истих.

Власник ствари је овлаштен да првенствено тражи поврат ствари од лица које држи његову ствар у посједу, а новчану противвриједност тек ако поврат ствари више није могућ. Уколико се у току поступка утврди да се захтјев за поврат ствари према држаоцу не може остварити зато што је ствар отуђио, напустио или је она против његове воље изашла из његовог посједа или пропала, власнику ствари у том случају припада право да захтијева новчану противвриједност ствари.

Тужени provedеним доказима није доказао да се захтјев за поврат предметних ствари (или дијела ствари) – према тужитељу не може остварити из неког од напријед наведених разлога. Зато, према оцјени овог суда, не може са основом у овој парници захтијевати исплату противвриједност спорних ствари у траженом износу. Тужени током поступка није предлагао доказ (вјештачење) на околност утврђивања чињеница: које ствари туженог се налазе код тужитеља, у односу на ствари које су по испражњењу закупљеног пословног простора, остале у дворишном простору тужитеља (гдје су према наводима странака за вријеме трајања закупног односа биле ускладиштене), нити, у каквом су оне стању, иако је у смислу одредбе члана 7. став 1, члана 102. став 1. и члана 123. став 1. ЗПП, на њему терет доказивања ових одлучних чињеница. Умјесто тога, по приједлогу туженог је провео вјештачење по вјештаку финансијске струке, на околност процјене вриједности ствари, што је у овом случају ирелевантно, с обзиром на овлаштење туженог да првенствено тражи поврат ствари (члан 127. ЗСП), а да није доказао да се спорне ствари не могу преузети у посјед због евентуалног отуђења, пропадања..., ствари и ако је

до тога дошло, у ком обиму се ствари не могу преузети, у ком случају би му у зависности од напријед наведеног, припадало право да захтијева новчану противвриједност ствари.

Како тужитељ тужбеним захтјевом тражи исплату противвриједности спорних покретних ствари, а чињенице на којима заснива захтјев доказује наведеним листама: пописном и лагер листом, којим доказима није доказивао да су остварене претпоставке за одговорност тужитеља за штету (по неком од основа), пазећи на правилну примјену материјалног права по службеној дужности (члан 241. став 1. ЗПП) и имајући у виду да суд није везан правним основом на којем се заснива тужбени захтјев (члан 53. став 3. ЗПП), овај суд налази, да тужбени захтјев тужитеља по својој правној природи не представља захтјев за накнаду штете, јер тужитељ није доказивао да су остварене претпоставке за накнаду штете, уговорне из члана 262. става 1. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85 и 57/89, те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96 и 39/03 и 74/04), а ни по основима о одговорности за штету из члана 154. истог закона, као ни висину штете.

С обзиром на разлоге садржане у образложењу ове пресуде, наводи ревизије који се углавном свде на тврдњу о доказаности основа и висине противтужбеног захтјева за исплату противвриједности предметних покретних ствари, нису од значаја за правилност законитост побијане пресуде.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 248. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Одбијен је захтјев тужитеља за накнаду трошкова састава одговора на ревизију у износу од 1.050,00 КМ, јер исти у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП, не представља неопходну радњу у поступку која је утицала на одлуку по ревизији.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић